

המשכיות עסקית בצל נגיף הקורונה: קובץ המלצות לצמצום התפשטות הנגיף במפעלים והבטחת רציפות הייצור

גרסה 5 – 4.4.2020

התפשטות נגיף הקורונה בעולם ובישראל מהווה אתגר משמעותי לכלכלה העולמית, לשרשרת האספקה ולרציפות הייצור במפעלים. הנחיות משרד הבריאות והרשויות למניעת ההתפשטות בישראל, על אף נחיצותן וחשיבותן לבריאות הציבור שאינן מוטלות בספק, מעמידות מפעלים בפני אתגר גדול לא פחות של שימור יכולות הייצור והאספקה למשך תוך מניעת התפשטות הנגיף בקרב עובדי המפעלים.

במטרה להבטיח את רציפות הייצור, התאחדות התעשיינים גיבשה קובץ המלצות לצמצום הסיכון במפעלים ולמניעת הידבקות. מטרת הקובץ הינה לאפשר רציפות ייצור במפעלים, גם תחת החמרה במצב התפשטות נגיף הקורונה.

יודגש כי מדובר בהמלצות בלבד אשר אינן מתאימות בהכרח לכל חברה, וכי על כל חברה לפעול בהתאם למאפייניה, לשיקוליה ולגורמי הסיכון בתחומה.

מצורף מטה הנוהל המלא למניעת התפשטות נגיף הקורונה ולאבחון רמת הסיכון בפעילויות החברה בהתאם למאפייניה.

לנוחיותכם, להלן תקציר ההמלצות:

צעדים למניעת התפשטות הנגיף במפעל:

1. חידוד הנחיות שמירה על המלצות משרד הבריאות וצו בריאות העם העדכניים
2. חידוד הנחיות שמירה על היגיינה במפעל והדרכת העובדים;
3. הצבת עמדות חיטוי ידיים ברחבי המפעל;
4. הצבת עמדות מדידת חום בכניסה למפעל (בדיקה וולנטרית);
5. צמצום ישיבות מרובות משתתפים למינימום הנדרש ובכפוף להנחיות משרד הבריאות;
6. ביטול ביקורי חוץ לא הכרחיים במפעל; החתמת מבקרים על הצהרת בריאות;
7. ביטול טיסות לא הכרחיות;
8. הפרדה בין עובדי מטה לייצור בפעילויות שונות;
9. שמירה על מרחק 2 מ' בין העובדים בקווי הייצור ככל שניתן;
10. הימנעות מהתכנסות עובדים לא הכרחית;
11. עבודה בצוותים קבועים ככל הניתן;
12. הפסקות/ארוחת צהרים: יש לקיים בקבוצות קטנות וקבועות (עד 4) תוך שמירה על מרחקי 2 מ' בין אדם לאדם סביב שולחנות בחדר האוכל; יש להעדיף שימוש בכלי אוכל חד פעמיים במידת האפשר; יש לשקול הזמנת ארוחות מוכנות במקום הפעלת מטבח מקומי: יש להקפיד על ניקוי וחיטוי משטחים בחדר האוכל בסוף הארוחה.
13. חיטוי עמדות העבודה ומוקדי התכנסות בין משמרות;
14. הימנעות מחפיפה בין עובדי המשמרות;
15. הרחבת אפשרויות העסקה מרחוק;
16. הגעה ברכב פרטי ו/או בהסעות עובדים מצומצמות בכפוף להנחיות משרד הבריאות להסעות עובדים;

צעדים להבטחת המשכיות עסקית:

1. הגדרת פעילויות הליבה ההכרחיות להמשך רציפות עסקית בשרשרת האספקה ;
2. אבחון עובדים חיוניים במחלקות בדגש על פעילויות הליבה ;
3. הפרדה בין עובדים חיוניים בתפקיד זהה ;
4. הרחבת אפשרויות ההעסקה מרחוק ;
5. היערכות עם מוצרי חיטוי לעובדים ומשטחים ;
6. בחינת מקורות ומלאי חומרי הגלם ;
7. הסדרת האפשרות להבאת מומחים חיוניים מחו"ל.

צעדים לעבודה תחת קורונה:

1. גיבוש נהלים לעבודה תחת בידוד (ראה פרק ג לנוהל)

נוהל מניעת התפשטות נגיף הקורונה והבטחת המשכיות עסקית במפעלים

מטרת נוהל זה, להביא לצמצום הסיכון להתפשטות נגיף הקורונה במפעלים, ולהבטחת רציפות הייצור ואספקת צרכי המשק תוך מזעור הסיכונים והפגיעה התפעולית והכלכלית בחברה.

הנוהל מחולק ארבעה חלקים ובהתאם למצבי סיכון:

- א. פעילויות למניעת התפשטות נגיף הקורונה בתחומי החברה והבטחת המשכיות עסקית.
- ב. פעילויות למזעור הנזק במקרים בהם אובחן אחד מעובדי החברה כחולה.
- ג. מפעלים חיוניים הכרחיים למשק
- ד. העסקת עובד קריטי דרוש בידוד

מצבי הסיכון המוגדרים:

1. לא חלה חשיפה לחולה בשטח החברה.
 2. חלה חשיפה לחולה בשטח החברה.
- נקיטה בדרכי הפעולה המומלצות בנוהל זה אינה מבטיחה מניעה מוחלטת של התפשטות המחלה במפעל אולם צפויה להפחית באופן משמעותי את הסיכון לכך.
 - יישום ההמלצות בנוהל יאפשר ביצוע חקירה אפידמיולוגית מהירה ולצמצם את מספר דרושי הבידוד במפעל בשל מגע הדוק עם חולה.
 - ****| בכפוף לאישור משרד הבריאות, חברה אשר תיישם את מדיניות ההתגוננות המומלצת עבורה ע"פ נוהל זה תמנע מן הצורך להשבית את פעילותה באופן מוחלט במקרה של שהיית חולה במפעל, אלא תוכל לצמצם את חובת הבידוד והפגיעה למינימום האפשרי ****
 - בכל מקרה של סתירה בין הוראות נוהל זה להנחיות משרד הבריאות בזמן אמת, יגברו הנחיות משרד הבריאות.
 - יתכן כי חלק מן ההמלצות יצריכו אישורים רגולטורים שונים. כך לדוגמא, שינויים בזמני ארוחות/משמרות וכדו' עלולים להביא להארכת משמרת העבודה אשר תצריך היתרי העסקה כלליים מכוח חוק שעות עבודה ומנוחה לעניין שעות נוספות ומשמרות לילה. יש להסדיר נושא זה מול הגורמים הרלוונטיים.

מקרא: מדיניות התגוננות נדרשת בהתאם לעוצמת הסיכון בפעילות

עוצמת הנזק הפוטנציאלי

	1. פעילויות כלליות
5-7	א. הפרדה בין מחלקות קריטיות וללא קריטיות.
5-7	ב. קביעת רשימת העובדים הקריטיים.
1-7	ג. צמצום מוקדי התקהלות במפעלים.
1-7	ד. סגירת סיורים וביקורי חוץ.
5-7	ה. הפרדת עובדים בארוחות צהריים.
	2. פעילויות חיטוי, סניטציה וניקיון
1-7	א. אמצעי חיטוי וסניטציה לעובדים.
5-7	ב. אמצעי מיגון לעובדים (כיסויי ראש, פנים וגוף)
6-7	ג. מחלקות מבודדות הפועלות במתכונת 'חדרים נקיים'.
6-7	ד. חיטוי קווי ייצור/מוקדים שונים במפעל.
6-7	ה. הפרדה בתאי שירותים ומקלחות מהמחלקות הכלליות.
	3. פעילויות לבידוד המגע עם העובדים והמחלקות הקריטיות בחברה
6-7	א. בדיקות חום טרם תחילת המשמרת בשטח סטרילי.
5-7	ב. אי מגע עם עובדים שאינם מהמחלקה (כך/לא)
3-7	ג. מרחק פיסי מינימאלי של 2 מטרים לפחות בין העובדים (כך/לא)
1-3	ד. נסיעה מהעבודה ואליה על בסיס רכב פרטי (כך/לא)

בהתאם לשיקול החברה ניתן להוסיף פעולות מניעה מרשימת ההמלצות מעלה או אחרות.

יודגש כי ככל שתמצא סתירה בין הוראות הנוהל להנחיות משרד הבריאות בזמן אמת, יגברו הנחיות משרד הבריאות

חברה אשר תנקוט במדיניות התגוננות מקסימלית בהתאם למאפייניה תפחית באופן משמעותי את הסיכון לפגיעה ברציפות הייצור.

מצב סיכון 2:

ראה פרק ב'

פרק ב' – פעילויות למזעור הנזק במקרים בהם אובחן אחד מעובדי החברה כחולה

פרק זה עוסק בפעולות הנדרשות להבטחת רציפות ייצור או חזרה מהירה לשגרה במקרה שנתגלה כי אחד מעובדי החברה או המבקרים בה אובחן כחולה.

מצב סיכון 1: לא חלה חשיפה לחולה בשטח המפעל ב 14 יום שקדמו לאבחון
לא נדרשות פעולות נוספות על האמור בפרק א לעיל.

מצב סיכון 2:

חלה חשיפה לחולה בשטח החברה במהלך 14 הימים שקדמו לאבחון

פעולות לביצוע

א. הנהלת החברה תבצע שיחזור מדויק של צעדי העובד בשבוע שקדם לזיהויו כחולה. יש לשקול נקיטת אמצעים מקדימים דוגמת יומן עבודה או סיכום עבודה יומי כולל מגעים קרובים על מנת להקל על תהליך השחזור אם וכאשר יעלה צורך בחקירה אפידמיולוגית. כמו כן, ניתן להשתמש באפליקציות ייעודיות לעניין

א.1. תבחן עמידתו בכללי ההתגוננות הרשומים בפרק א'.

א.2. במידה וניתן להבטיח עמידתו בכללים –

א.1.2. יבוצע ניקוי וחיטוי משטחים במחלקות והאזורים בהם בא במגע.

א.2.2. עובדי החברה עימם בא במגע הדוק יופנו לבידוד. ע"פ הנחיית לשכת הבריאות המחוזית, או ישובו לעבודתם בהתאם להנחיות פרק ד' לנוהל זה.

א.3.2. המחלקה ויתר עובדיה ישובו לעבודה סדירה ויהיו פטורים מבידוד.

א.3. במידה ולא ניתן להבטיח עמידה בכללים –

א.1.3. יבוצע ניקוי וחיטוי משטחים במחלקות והאזורים בהם עימם בה במגע .

א.2.3. בהתאם להנחיית לשכת הבריאות המחוזית יופנו עובדי המחלקה שבאו במגע הדוק עם החולה לבידוד בביתם.

א.4. החזרת העובד לעבודה לאחר החלמתו על פי נהלי משרד הבריאות ובכפוף לאישור החלמה מהרופא המטפל.

א.5. עובד שנשלח לבידוד בביתו :

א.1.5. יוחזר לעבודה לאחר השלמת הבידוד על פי המלצות משרד הבריאות.

א.2.5. יכול להגיע לעבודה באם הינו עובד קריטי במגבלות המפורטות בפרק ד'

ב. חזרה למדיניות התגוננות בהתאם לפרק א'.

פרק ג' - מפעלים חיוניים הכרחיים למשק

מפעלים הכרחיים למשק הינם כאלו המוגדרים חיוניים ו/או כאלו המספקים מוצרי יסוד הכרחיים לקיום שגרת חיים במשק (לדוגמא: מפעלי מזון בסיס, דלקים, אנרגיה וכדו').

על מנת להבטיח את צרכי המשק הבסיסיים, יש להיערך לכך כי תתפשט המחלה במפעלים אלו בקצב מהיר ובטווח הזמן הקרוב.

נציין בפתח הדברים כי על המפעלים החיוניים לפעול כל העת בהתאם להנחיות אגף משק לשעת חירום במשרד העבודה והרווחה וכן למשרד הממשלתי הרלוונטי אשר הכריז עליהם כחיוניים לפי עניין.

ההיערכות נדרשת בשני אופנים:

1. ע"י קיום כל פעילויות מנע להתפשטות המחלה והכנת המפעל לעבודה תחת קורונה;
2. על יד תיאום והסכמה מול משרד הבריאות והגורמים המוסמכים לקיום "מסלול מהיר" לחזרה לשגרה במקרה של תחלואה במפעל.

המלצות:

מפעל חיוני יפעל בהתאם להנחיות פרקים א', ב' ו-ד' בנוהל מניעת התפשטות נגיף הקורונה והבטחת המשכיות עסקית (להלן "הנוהל").

במקרה ומתגלה כי בשטח המפעל שהה אדם חולה (עובד או שאינו עובד) אשר בא במגע הדוק עם עובדי המפעל יבצע המפעל בשיתוף הגורמים המוסמכים את הפעולות הבאות:

1. המפעל יתעד את האירוע בהתאם להנחיות פרק ב' לנוהל זה
2. המפעל יפעל בהתאם להנחיות הממשלה ובהתאם להגדרתו כמפעל חיוני.
3. האזורים בהם שהה החולה יעברו תהליך ניקוי וחיטוי משטחים מלא אשר יבוצע בטווח זמן מיידי ע"פ הנחיות משרד הבריאות (בהתאם לאמור מעלה);
4. כל עובדי המפעל אשר באו במגע הדוק עם החולה ישלחו לביתם לבידוד בית. ההחלטה על מי ישלח לבידוד ומהו משך הבידוד ייקבע בהתאם להוראות לשכת הבריאות המחוזית; על המעסיק להנחות את עובדיו שבבידוד להקפיד על מילוי טופס הדיווח באתר משרד הבריאות ולעמוד בקשר עם המעסיק בכל מקרה של פיתוח תסמינים ו/או אבחון כחולה.
5. **עובדים קריטיים במפעל "דרושי בידוד"** – תוגש בקשה חריגה ופרטנית בגינם למשרד הבריאות במטרה לאשר המשך עבודתם במפעל תחת תנאי בידוד שיקבעו על ידי המשרד (ראה פרק ד');
6. פעילות המפעל באזורים בהם החולה לא שהה ובאמצעות עובדים שלא באו במגע הדוק עימו ימשיכו כבשגרה;
7. במקרה של דרישת הטסת בעל מקצוע לתיקון פס ייצור חיוני- יוקם צוות חריגים של הגורמים המוסמכים שימצא את הדרך לאפשר את הפתרון. ובכל מקרה יצטרך המומחה, בסיוע החברה, לפנות לקונסוליה הישראלית במדינת המקור על מנת לקבל אישור מקדים להגעתו;
8. ככל שיוחלט על הטלת "סגר" על אזור זה או אחר:
 - a. עובדים קריטיים במפעלים חיוניים יהיו מחויבים (בהתאם לתחולת פרק ד' לחוק שירות עבודה בשעת חירום), להמשיך ולהגיע לעבודה בהתאם להנחיות הגורמים המוסמכים;
 - b. ידאגו הגורמים המוסמכים לאפשר המשך אספקת חומרי גלם (חקלאיים ואחרים) מן האזור. הובלת החומרים וקבלתם תתקיים בהתאם להנחיות הגורמים המוסמכים; זאת בהתאם לתקנות תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ח-2020
 - c. ידאגו הגורמים המוסמכים לאפשר המשך אספקת תוצרת גמורה למשק ממרלוגים וממפעלים חיוניים המצויים באזור הסגר; זאת בהתאם לתקנות תקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (אזור מוגבל), התש"ח-2020

פרק ד' – העסקת עובד קריטי דרוש בידוד

פרק זה עוסק באפשרויות ההעסקה של עובד קריטי לחברה אשר הינו מחויב בידוד בית עקב חשיפה לחולה מאומת. **בשום פנים ואופן לא ניתן להעסיק עובד אשר מחויב לבידוד בשל מחלת COVID-19!**

עובדים קריטיים בחברה אשר הינם מחויבי בידוד בית עקב חשיפה לחולה מאומת או לאחר חזרה מחו"ל, ובתנאי שאין לעובד חוס או תסמינים נשימתיים, ואין באפשרות החברה למלא את מקומם באמצעים אחרים, יורשו להגיע לעבודה במפעלים בכפוף לתנאים הבאים:

1. קבלת אישור להעסקת העובד המחויב בידוד מחמ"ל תעשיות במשרד הבריאות. הבקשה תוגש באמצעות פנייה של חדר המצב בהתאחדות התעשיינים לחמ"ל תעשיות.
2. **בשום פנים לא יגיע לעבודה עובד אשר מחויב לבידוד בשל מחלה!**
3. העובד ימצא במעקב מדדים עצמי ובאחריותו לדווח לגורמים המוסמכים על שינוי במצבו;
4. העובד יגיע למקום העבודה לבדו ברכב פרטי;
5. העובד יבצע את תפקידו תוך שמירה על מרחק 2 מטר מעובדים אחרים.
6. העובד יחויב לעטות מסכת פה-אף לכל אורך יום העבודה;
7. העובד יתבקש להקפיד הקפדה יתרה על היגיינת ידיים, שטיפת ידיים במים וסבון או חיטוי בתכשיר על בסיס אלכוהול 70% באופן תדיר ובפרט לפני ואחרי אכילה, עישון או שימוש בשירותים. במידה ויש לכלוך נראה לעיין על הידיים, יש להעדיף מים וסבון.
8. הפסקות התרעננות יתקיימו בעדיפות באוויר הפתוח.
9. עדיף להקצות לעובד חדר שירותים אישי אשר יעבור [ניקיון יסודי וחיטי](#) בסוף המשמרת. במידה ואין אפשרות להקצאת חדר שירותים אישי, יש לנקותו ולחטאו לאחר כל שימוש של העובד שבבידוד.
10. עמדת העבודה של העובד תעבור תחוטא באופן מלא כנ"ל בסוף המשמרת.

יודגש כי פרק זה עוסק בעובדים קריטיים וחיוניים לפעילות החברה בלבד וכי על חיוניות העסקתם במצב בידוד להיבחן מידי יום. ככל שניתן לצמצם הגעת עובד דרוש בידוד לשטחי המפעל יש לפעול לכך.

במידה ומועסקים בו זמנית שניים או יותר עובדים המחויבים בבידוד, יש הכרח לבודד אותם זה מזה על כל המשתמע מכך.

